

Ad Num. 10.

44 Quamquam magis communis sententia æquiparet legatum usufructus legato quantatis annuo civitati relicto, ut utrumque centum annorum lapsu extinguatur, ut videre licet apud Surdum de aliment. tit. 5. quest. 6. d. numer. 16. Tamen verius est, ac tenendum, quod legatum annuum usque in infinitum debetur civitati. Ita cum D. Covarruv. docent Gregor. Lop. in l. 26. gloss. 1. tit. 31. part. 3. Roderic. de ann. redditib. lib. 1. quest. 17. numer. 103. Cujac. in l. penult. de ann. legat. & in l. Si usufructus 8. de usufruct. legato. Duaren. ad tit. ff. ad leg. Falcid. cap. 8. vers. Cautione igitur. Castil. controvers. lib. 1. de usufruct. cap. 16. num. 20. Peregrin. de fideicom. art. 29. à num. 111. & alii apud Castil. & videtur accedere Surdus, licet anceps, Avend. de censib. cap. 4. n. 12.

Ibi : Nam legatum annuum æstimatur.

45 Adde Duaren. ubi proxime, qui rectè quærit, cur legatum usufructus pluris æstimetur ad rationem triginta annorum, cum sit temporale, l. Hereditatum 68. ad leg. Falcid. quam legatum annuum, quod est perpetuum sit, ad viginti quinque restringitur, l. 3. §. ult. eod. tit. Rationem redditu Duarenus, qui mihi quidem obscure loquitur; sed ipsa in obscuro non est: nam est utilius sit Republicæ legatum annuum decem ob perpetuitatem, quam usufructus fundi totidem reddentis annuatim; hæres tamen hoc magis quam illo gravatur, cum exhibitis ducentis quinquaginta, ex usufructu in perpetuum satisfaciatur civitati, juxta dictam legem 3. §. ult. Non sic se potest liberare à legato usufructus, sed tenetur pati, ut civitas per centum annos fundo fruatur, & sic toto eo tempore carebit fructibus, qui mille æstimantur, licet juris temperamento solum triginta computentur anni, id est ter centum, ea ratione, de qua supra, num. 42. In ratione Falcidiae ponenda non inspicitur utilitas legatarii, sed hæredis onus, ut deductioni locus fiat.

Ibi : Quamobrem in hac controversia.

Hanc resolutionem comprobavis supra, num. 44. de qua fuscè Surd. ubi proxime, Hippol. Riminald. conf. 219. à num. 11. lib. 2.

Ibi : Secundo ex his deducitur.

46 Usufructus relicto civitati, centesimo expleto anno consolidatur proprietati, l. 26. tit. 31. p. 3. l. An usufructus 63. de usufr. l. Si usufructus 8. de usufr. legato. Idem juris est, si legetur Ecclesiæ, Collegio, Hospitali, aut alicui Dignitati, veluti Episcopo. Cujac. in l. penult. de ann. legat. & in d. l. Si usufructus, Ant. Fab. in ration. ad d. l. an usufructus, Surd. sup. num. 17. Duaren. ubi proxime, Pichard. in §. Finitur, numer. 7. Instit. de usufruct. Petr. Gregor. Sintagm. lib. 4. cap. 5. n. 17. Molina. de just. & jur. disp. 15. numer. 1. Dissentit Avend. sup. à num. 14. Quod ampliatur quantumvis testator expresserit, quod usufructum in perpetuum relinquit civitati, ut cum D. Covar.

& aliis tenet Castil. controvers. lib. 1. de usufruct. cap. 61. numer. 19. ac assentitur Surd. d. quest. 6. num. 17. est de annuo legato relicto in perpetuum tuum loquatur contra Greg. Lop. in l. 26. gloss. 1. tit. 31. part. 3. Sed an de fisco dicendum sit idem quod de civitate, cui usufructus legatur, quærit Cujac in d. l. 8. qui resolvit negativè, imò quod fisco acquiri non possit usufructus, opinatur, quia ipse quod semel capit, nunquam relinquit, l. 2. §. 1. C. de requir. reis, unde inutilis proprietatis efficeretur. At fisco obtinere posse usufructum, tenet Alf. de offic. Fisc. gloss. 34. num. 25. ita jure proprietatis servato, ut ejus domino invito nequeat rem, qua fruitur, alienare, ut idem Alf. docet: quapropter de opinione Cujacii dubito. Nec obstat dicta lex 2. nam ibi iusta causa retinendi reperitur; aliàs Principes nihil adversus leges fisco suo accrescere permittunt. l. Ex imperfecto 23. de legat. 3. l. 3. C. de testam. §. fin. Inst. quib. mod. testam. infirm. ubi Pichard. Ferdin. Mendoza disp. jur. lib. 1. cap. 5. Morla Empor. Fur. p. 1. tit. 1. q. 1. Unde si Principi, seu fisco usufructus competeret, centesimo adveniente anno extingueretur, sicut in cæteris similibus observatur.

Principalis antecedens conclusio erit limitanda 47 quoties usufructus cum onere in omne sæculum permanens legato, ut si Ecclesiæ relinqueretur, ut ex fructibus die alicujus Sancti puellis dotes præstentur, pauperes induantur, elemosynæ erogentur: aut civitati ad ludos publicos, & alios usus pro honore Reipublicæ, ac testatoris, de quibus in l. Civitatibus 121. de legat. 1. l. Annuatim 6. l. penult. de ann. legat. Cum enim hæc nec centesimo, nec millesimo anno cessare debeant, usufructus utique in idem tempus persistet. Nec dicat aliquis, stulte testatorem sic disposuisse, dum Ecclesiæ, aut civitati fundum ipsum non legavit, cum nuda proprietatis nunquam hæredi utilis esse possit, quoniam hæc proderit ad memoriam defuncti, ac domus, & familiæ honorem, atque ne fundus per Rectores Ecclesiæ, vel civitatis alienetur.

Deinde eandem conclusionem arbitror non procedere, si expressim jubeat testator, ne usufructus ad centum annos extinguatur, sed quod usque in infinitum persistat, quod observandum est; nam sicut potuit, legato fundo, nihil ex eo hæredi relinquere testator, ita licebit huic nudam inutilem proprietatem perpetuo relinquere, quod ad aliquem finem poterit expedire, maxime cum civitatem usufructum amittere constet, non solum si funditus evertatur, ut Carthago, Numantia, Saguntum & aliæ; sed etiam per non usum. Cujac. in l. 8. de usufruct. legato. Petr. Gregor. diff. d. cap. 5. num. 18. Castil. sup. num. 22. Nec nostræ assertioni refragatur quod D. Covar. edocuit, scilicet usufructum hujusmodi perire intra annum centesimum, tamen si expressim in perpetuum relinquantur; quoniam hoc verbum non semper ad tempus infinitum, sed juxta rem, de qua agitur, & juris dispositionem restringitur, ut cum D. Covar. & aliis observati lib. 2. cap. 17. num. 65. & in specie Barbosa tract. de Division. verb. Perpetuo, num. 10. & nobis apertissime suffragantur aliud agentes Gregor. Lop. in l. 26. gloss. 1. tit. 31. part. 3. Avend. d. cap. 4. num. 12. in fin. & n. 14.

Ibi : Tertio infertur.

De hac resolutione actum est supra, num. 44.

Ibi :

Ibi : Quarto, hac in controversia.

49 Legatum annuum privato relicto, ejus morte intercidit, nec ad hæredem legatarii pervenit. Gregor. Lop. in l. 27. gloss. 1. tit. 9. part. 6. Cujac. in l. 4. de ann. legat. Surd. de aliment. tit. 5. q. 1. num. 8. Avendann. d. cap. 4. numer. 1. Pichard. in §. At si ita stipuleris, num. 8. Instit. de verb. oblig. Duaren. in l. Si Stichum 16. eod. tit. Ant. Gom. variar. lib. 2. cap. 11. numer. 46. Roderic. de ann. redditib. lib. 1. q. 17. num. 102. ejus tamen anni quo legatarius obiit, pensionem integram hæredi suo relinquet, est prima die morte sit præventus; quia ineunte unoquoque anno, dies legati quoad illum cedit, l. In singulos 8. de ann. legat. ubi Cujac. & in l. 4. eod. tit. Anton. Gom. ubi proxime, Surd. sup. tit. 9. q. 6. numer. 5. & 6. non quoad sequentes, siquidem tot sunt legata, quot annuæ pensiones; ideo non transmittuntur quoniam vivo legatario eorum dies non cessit. Castil. controvers. lib. 1. de usufruct. cap. 67. n. 31. Cenc. de censib. q. 118. numer. 6. Surd. tit. 9. q. 4. numer. 3. & 6. Cætera quæ D. Covar. hic tradidit, invenies apud Castil. num. 32. Cenc. num. 4. Surd. de aliment. tit. 2. q. 12. n. 1. & quest. 15. n. 90. tit. 9. q. 5. num. 14. atque alios quos nuper commemoravi.

50 Aliquando tamen legatum annuum ad hæredem legatarii transfertur, veluti cum testator volens mille præstari Titio, centum ad decennium annuatim solvenda reliquit, ut relevetur hæres ne bona hæreditaria distrahere compellatur, ex quorum fructibus tractu temporis solvere posset, quo casu si legatarius ante decimum decesserit annum, hæres illius succedet, ut pensiones capiat usque ad diem præfinitum. Secus erit si temporale legatum alimentorum causâ relinqueretur; tunc siquidem obeunte legatario ante tempus expletum, hæres nihil pro annis deficientibus exigere poterit. Hæc obitur præmissimus supra, num. 38. ac docuere Pichard. sup. numer. 8. & 9. Cenc. variar. part. 3. cap. 20. ex num. 35. Sin verò non apparet, qua ratione legatum sit, ex persona legatarii discerni potest, an dives, pauper sit, ac ex aliis conjecturis: & in dubio pro alimentis legatum pronuntiabitur.

Ibi : Quinto secundum ea.

51 Anni legati æstimatio eadem est, sive ad centum annos sive in perpetuum pensio solvi debeat civitati legatarie, quoniam non redditus legati intelliguntur, sed quantitas, quæ fœnori data (ut tunc licebat) sufficiat ad solutionem annuam relicte pensionis, l. 3. §. ult. ad leg. Falcid. atque ea summa, quæ reddere valet decem annua ad tempus, totidem in perpetuum per usuras producet, ut per se patet; ideo quoad Falcidiam solius sortis fiet computatio, cum ea in presenti exhibitâ, facile possit hæres legato etiam perpetuo satisfacere: & hæc mens testatoris fuisse præsumitur, ut Consultus insinuat.

52 Unde si hodie apud nos decem annua Ecclesiæ, vel civitati relinquerentur, ubi Falcidiae locus fieret, ducenta computarentur, quoniam in summa ista per emptionem census ad rationem unius pro viginti, quod legitimum pretium est, decem annua in perpetuum possent comparari.

53 Quæ de annuis legatis præmissimus, non omnino conveniunt stipulationibus annuis, de quibus in l. Si Stichum 16. de verb. oblig. §. At si ita D. de Faria Novæ Addit. ad Covar. Tom. II.

stipuleris Instit. eod. Cujac. in d. l. Si Stichum, Dauren. ibi, Pichard. in d. §. At si ita, Ant. Gom. variar. lib. 2. cap. 11. n. 46. Salgard. de regia proteck. part. 4. cap. 7. à num. 135. Mantich. de tacit. convent. lib. 14. tit. 12. num. 13. & tit. 40. ex n. 36.

SUMMARIUM.

- 1 Quantum decreascat pretium rei ob pactum retrovendendi.
- 2 De justo pretio census redimibilis, & num. 3.
- 4 Apud nos lege regia prohibetur census in constitutione pacisci, ud redditus solvantur in frumento, vino, vel aliis speciebus.
- 5 Utrum procedat prohibitio in censibus, qui redimi nequeunt, & in reservativo? & num. 6.
- 7 Pretium census redimibilis auctum est lege regia ad rationem viginti pro uno. Idem pretium in Germania, & aliis regionibus stabilitum est, ibid.
- 8 Census jam constitutus an minoris emi possit adversus legis prohibitionem?
- 9 In dubiis an census perpetuus, vel redimibilis præsumatur, & num. seqq.
- 10 Emphyteusis à privato concessa in dubio perpetua præsumitur.
- 11 Argumentum de emphyteusi ad censum non semper procedit.
- 12 Census reservativus an in dubio præsumatur perpetuus, vel redimibilis? & num. 13.
- 14 Census num. consignativus, vel reservativus in dubio censetur?
- 15 Contractus dubios consuetudo contrahentium, ac regionis interpretatur.
- 16 Apud Hispanos in dubio census consignativus, ac redimibilis judicaretur propter frequentiam, & consuetudinem.
- 17 Census consignativus an redimibilis præsumatur?
- 18 In Hispania census, de cujus perpetuitate non constet, redimibilis æstimabitur.
- 19 Ex modicitate pretii oritur præsumptio, quod census est redimibilis.
- 20 Census perpetuus redimi poterit, si appareat de iniquitate contractus ob pretii modicitatem.
- 21 Census de cujus constitutione non constat, sed solum ex diutina reddituum solutione probatur, redimibilis est præsumendus.

CAPUT X.

Ad Num. 1.

Quamquam apud omnes constet, ex pacto retrovendendi rei venditæ æstimationem decreascere, ut prænotavi cum aliis supra, cap. proximo, numer. 42. sed non conveniunt quoad partem, pro qua pretium minui debeat. Quidam quartam detrahendam arbitrantur, alii tertiam, & aliqui dimidiam, ut videre est apud Molin. de just. & jur. disp. 385. num. 15. vers. Et quavis, Trullench in Decalog. lib. 7. cap. 21. dub. 8. num. 1. Castil. controvers. lib. 2. cap. 25. ex num. 63. Scaccia de commerc. §. 1. q. 7. p. 2. ampliat. 8. Valasc. consult. 70. Roderic. de ann. redditib. lib. 2. q. 11. num. 33. Caroc. de locat. rubric. de usur. quest. 11. num. 17. Omnes communiter pacti æstimationem prudentis viri judicio committunt, & quoad censum

